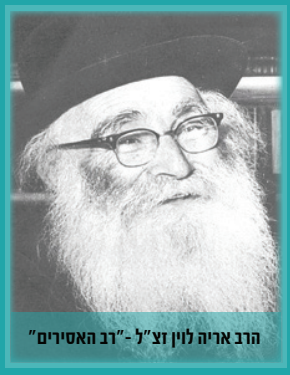
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

פרשת לך לך

י"ג חשון תשפ"א

גליון מספר 192

דרך חיים

בפרשת השבוע אנו קוראים על אברהם אבינו, שהתפלל על כל בני דורו, בשונה מנח שדאג רק עבור עצמו ומשפחתו, והזהר הסביר שנענש על כך. נח היה חי לעצמו ופחד להיות יחד עם בני דורו. דייק מרן החת"ם סופר שזה מה שנאמר "את האלהים התהלך נח", כלומר שהיה מתהלך בבדידות ובפרישות. בשונה ממנו אברהם אבינו בא עם כל "הנפש אשר עשו בחרן", אותן נפשות שעליהן השפיע כחלק מהשפעתו על העולם כולו את התורה, היראה והאהבה. עד שלפי חלק מן הפרשנים מגייר אברהם אבינו את רוב העולם לקרבם לעבודת האלהים.

אברהם אבינו מתפלל גם על בני דורו הרשעים- אנשי סדום ועמורה. ובמידה רבה הדבר מזכיר את הצדיקים שהיו מקפידים לדון לעולם כל אדם באשר הוא לכף זכות, ומסתכלים אל הנקודה הפנימית - הנשמה ולא אל המעשים. לוחם גדול אחד התבטא מתוך כאב באחרית ימיו על מה שעזב את ספסלי בית המדרש לטובת סיוע לתנועות חלוציות, בהן פעל עשה ולחם עבור כלל ישראל, שודאי לו שיראה פני גיהנום. אבל כאשר יירד אל עמק הבכא הוא יודע ששם בפתח יעמוד הסבא-רבה ר' אריה לוין, שלא נמצא בגן עדן בין צדיקים ונהנה מזיו השכינה, אלא עומד על פתח שאול תחתית ומחבק, מלטף, בוכה ומלווה את כל מי שנגזר לו לרדת אל השאול. וזוהי נחמתו- אותו החיבוק שיקבל מר' אריה לוין. כך מביאים חכמים במדרש על אברהם אבינו שעומד על פתח הגיהנום ומעלה אותם משם. כך נהג גם עם רשעי סדום, ביקש עבורם ללא הרף שהקב"ה יסלח להם וימחל להם בזכות איזשהו צדיק.

התפארת שלמה מדרומסק הקשה על דברי הגמרא שאברהם אבינו לימד אותנו תפילת שחרית ממה שכתוב "וישכם אברהם בבוקר אל המקום אשר עמד שם", לכאורה התפילה הייתה אמש וכעת ההגעה למקום באה בכדי לבחון האם התקבלה תפילתו. אם כן אין שייכות בין ההשכמה לתפילה. ועוד גם אם נלמד תפילת השחר מאברהם, מדוע דווקא מתפילה זו על סדום שלא התקבלה, שהרי הפך הקב"ה את סדום על יושביה. וכיצד זה שתפילת שחרית שמידתה רחמים שנעשתה על ידי אברהם אבינו שמידתו מידת החסד- איננה מתקבלת?! למדים מדברי האר"י הקדוש את סוד הגלגול מהפסוק שאומר "דור הולך ודור בא"- שאותו הדור ההולך הוא הדור שבא. ואנשי סדום כבר היו בעבר בעולם ג' פעמים בדור אנוש, דור המבול ודור הפלגה. אם כן זוהי להם הפעם הרביעית, "ודור רביעי ישובו הנה", וזוהי ההזדמנות האחרונה להם לתקן. אברהם אבינו עומד ומבקש מהקב"ה שיאפשר להם הזדמנות נוספת לתיקון, והקב"ה קיבל בקשה זו- זוהי משמעות 'הפיכת' סדום ועמורה, מלשון גלגול. אכן זכו אנשי סדום

המשך בעמוד הבא

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

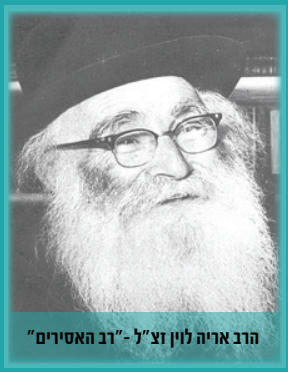

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

דרך חיים

לשוב בגלגול באנשי דור המדבר, שהיו דור דעה, אבותינו ששבו לתקן את חטא אנשי סדום בעברות שבין אדם לחברו (דור סדום), בחוסר אמונה (דור אנוש), עריות וגזל (דור המבול), מרידה בה' (דור הפלגה).

מכאן אנו למדים כמה גדול כוחה של תפילה, שהקב"ה שומע תפילתנו ברחמים. וגם דברים שנדמים לנו כמהפכת סדום ועמורה בכל זאת יש בפנימיותם קבלת תפילה ועניה ממרום. הקב"ה בכל עת שומע תפילת כל פה עמו ישראל ברחמים. ומכח אברהם אבינו, עליו נאמר "מגן אברהם", הקב"ה ישמע תפילתנו ברחמים וברצון, ויסיר מאתנו כל נגע וכל מגפה.

שבת שלום ומבורך!

טלפון: 1700-700-999 | **דוא"ל:** ish.tsadik@gmail.com | **אתר:** www.ish-tsadik.org.il

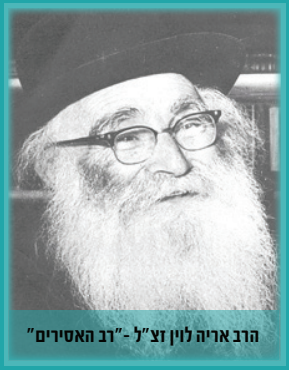
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

רגיל היה ר' אריה לשאול:

"איזו הנהגה מעולה יותר שיבוא לו האדם, האם לדון את הזולת לכף זכות או להעביר על מידותיו?"

והשיב: "לדון אדם לכף זכות עדיף. שהרי מי שמעביר על מידותיו ואינו משיב למחרפיו דבר, בתוך ליבו הוא חושב שהוא הצדיק וחברו הרשע. אבל לעומתו מי שדן את חברו לכף זכות הרי הוא רואה גם את חברו כצדיק".

(דרך אבות עמודים נח-נט)

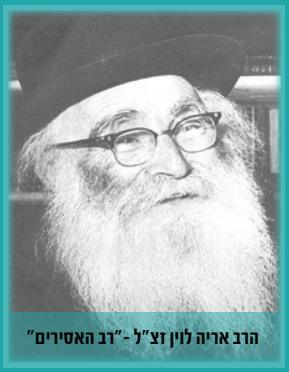
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

כשם שהפת קובעת ברכה לעצמה כך היא מגדירה את האכילה של האדם כ'קביעות סעודה' אם אוכל לפחות שיעור כזית פת (ויש מי שהיקל בפחות מזה). קביעות הסעודה היא בעלת משמעויות רבות, ובראש ובראשונה משמעותה לגבי ברכה אחרונה על מאכלים נוספים שנאכלים במהלך הסעודה. פסק מרן השלחן ערוך (קעז א) ש"דברים הבאים בתוך הסעודה, אם הם דברים הבאים מחמת הסעודה... אין טעונים ברכה לפניהם, דברכת המוציא פוטרתן". והסביר השולחן ערוך הרב (קונט"א שם ב) שהוא משום ש"הפת הוא ראש לכל מילי סעודה". יוצאי דופן בזה הינם המאכלים שלא באים כחלק משביעת סעודת פת אלא באים לקינוח ולתענוג, ואז אינם נפטרים בברכת הפת. ויש בזה יוצאי דופן, כגון מיני מאפה שונים שבאים למתיקות ועינוג, בהם יש חילוקי דינים שונים.

כל האמור הוא במקום ושעת הסעודה, אמנם הגמרא מביאה שכאשר 'עוקרים את השולחן' צריך לשוב ולברך ברכה ראשונה על מה שאוכלים לאחר מכן. כוונת ביטוי זה הוא למנהג שהיה נהוג בימי הגמרא שהיה כל אחד סועד בסמוך לשולחן אישי, מעין מגש על גבי רגליים, ואחר שסיים מאכלו היו מפנים מגש זה ובזה נעקרה הסעודה. אמנם כיום שאנו יושבים לפני אותו השולחן כל הסעודה נחשבת לסעודה אחת, ואף אחר שפינו את המאכלים והכלים מעל גבי השולחן. ונסתפקו האחרונים במקרה הנהוג בחתונות ואירועים רבים, שמפנים את כל השולחנות ומרכזים שתיה ומאכלים על שולחן מרכזי, שאז הוא ממש כאותה עקירת שולחן, האם נברך על האכילה והשתיה (כן דעת מרן השבט הלוי ודודי זקני הגרי"ש אלישיב זצ"ל) או שאין זה נחשב כאותה עקירה שגמרה את הסעודה לחלוטין, שכן סוף סוף עדיין נשאר השולחן המרכזי. ונתן הכף החיים (קעז יד) עצה שיכוון בשעת אכילתו שהוא ממשיך סעודתו הלאה גם אחר פינוי השולחן, ואז לכולי עלמא לא יצטרך לברך.

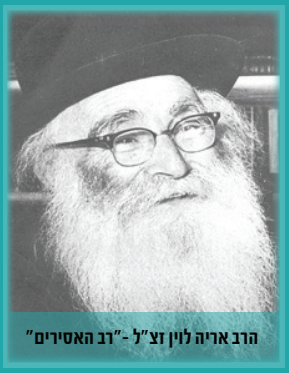
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת
עם הרב חיים אידלס

שאלה | מה דין שימוש בחסה מגידול 'הידרופוני' ללא אישור מיוחד לגידול ללא תולעים?

תשובה | כיוון שגידול החסה נעשה באופן שאין יכולת להתפתחות חרקים, בתוך חממה סגורה וסטריליזציה מוחלטת, הרי שאין מניעה משימוש בחסה זו, וממילא אין צורך בכשרות מיוחדת ופיקוח אחר חרקים. אמנם מן הראוי להקפיד בשטיפת חסה זו.

שאלה | שלום הרב, מה דין אבקת חלב נכרי?

תשובה | כותבים הפוסקים שכיום שיש פיקוח ממשלתי רחב אין חשש למציאות של חלב נכרי טמא, ובכל זאת אנו אוסרים בגלל גזירת חכמים. כמו שכתב הגר"א (יו"ד סי' קעט) שכנגד כל טעם שגילו לנו חכמים יש כנגדו אלף טעמים נוספים. ולכן פסק השלחן ערוך שגם אם אנו יודעים בוודאות שחלב זה שנחלב על ידי הגוי בלא השגחת ישראל מתחילה ועד סוף הוא חלב בהמה טהורה בכל זאת הוא אסור בכל אופן שהוא. ולכן מן הראוי להיזהר מאכילת חלב עכו"ם ממש, על אף הפיקוח שיש על העניין. וכתב האגרו"מ שבעל נפש יחמיר, אך יש מקום להקל.

אך כתבו האחרונים (הר צבי, חזו"א ועוד) שהגזירה היא בחלב נכרי ולא באבקת חלב נכרי. ולכן פסק ההר צבי שגם המחמיר בחלב עכו"ם אין לו מקום להחמיר באבקת חלב נכרי. ובכל זאת רוב הציבור מחמיר בדבר, על אף הימצאות ההשגחה הקפדנית. וזוהי היא חומרא של בעלי נפש, עד שיש מי שכתב שזו חומרא יתירה. ולכן אם נעמיד עניין זה למול משקל הלכתי אחר- צורך בריאותי, שאין לו מלבד אבקה זו אלא חלב שנחלב בשבת וכדומה- ודאי שנעדיף את השימוש באבקת חלב.

שאלה | האם ניתן לשטוף את צלוחית גביע הקידוש כשאיני משתמש בה עד מוצאי שבת?

תשובה | ודאי מותר, משום שמה שאנו שוטפים לא בא לטובת השימוש במוצאי שבת, אלא אדרבה משום כבוד השבת, שלא יהיה לנו נעים בעין במה שנשארת לנו צלוחית מלוכלכת על השולחן או במטבח במהלך כל השבת.

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il